

แน่ละ พฤติการณ์ของเขา (สฤณี) นักแก้ตำราว่าด้วยระบอบประชาธิปไตย หรือผู้ที่ไม่ได้เป็นใหญ่เป็นโตเพราะอิทธิฤทธิ์น้ำลายข้างถนน ย่อมไม่พอใจใน การผูกขาดความเป็นใหญ่เป็นโต การใช้อำนาจที่รุนแรงของเขา มักจะ กล่าวว่าเขาเผด็จการจริง ไม่เห็นแปลอะไร หากเผด็จการนั้นเพื่อประชาชน ไม่ใช่เพื่อหมู่คณะคนกลุ่มเดียว และก็จริงแท้ น่าจะดีกว่าการเล่นพรรคเล่นพวก โดยใช้เปลือกความเป็นประชาธิปไตยเพื่อหลอกลวงคนงี่ให้ไหลหลง หรือ ประชาธิปไตยอันที่แท้จริงอะไรไม่ได้เลย นอกจากปล่อยให้เกิดโรคบ้าการเมือง บ้านน้ำลายกระหึ่มหกรเรียรดกกลา ถนน บ้านเมืองวุ่นวายไม่เป็นสัจจะจนเสียนจะ ติงค่าแล้ว เพราะความเป็นดี ห้อยในกะลาครอบ หากบัง ใหญ่สัพพัตสัพพผล โผล่ออกมานอกกะลาโน้น³²²

สำหรับฝ่ายซ้ายซึ่งถูกต่อต้านและปราบปรามอย่างเปิดเผยและอย่างหนักหน่วงในช่วงนี้ก็เช่นกัน ในยุคนี้แม้แต่คำว่า "สังคมนิยม" ก็ไม่อาจแยกออกได้จากคำว่า "ฝ่ายซ้าย" และพวก "แดง" ซึ่งก็คือ พวกคอมมิวนิสต์นั่นเอง ดังปรากฏในการโจมตี ดร.ปรีดี ในงานเขียนของอีกท่านหนึ่งว่า

นายปรีดี พนมยงค์ผู้มีอุดมคติทางการเมือง เป็นนักสังคมนิยมฝ่ายซ้ายสุด เมื่อผลจากการ เล่นรัฐธรรมนูญตามแบบลัทธิแล้วหวนมาแพ้น เรื่อง โครงการ เศรษฐกิจเข้าอีก มิได้ท้อใจ กลับพยายามหาช่องทาง ด้วยการรวมลัทธิพรรคพวกก่อตั้ง เป็นพรรคการเมืองขึ้นเพื่อแสวงอำนาจ ในทางการเมือง เมื่อได้มาแล้วก็จะเอาสีแดงทาผืนแผ่นดินไทยนั้น . . . จะรอดทั้ง อดกละระบัดพันองของ รุสในตงมองต่อง ตำนางไทยรุ่นเก่าซึ่งมีปณิธานแรงกล้า มิให้ใครมาทาสีแดงก็หาไม่³²³

แต่แม้ว่าการโจมตีฝ่ายซ้ายอาจจะรุนแรงขึ้น เนื้อหาและศัพท์ที่ใช้ในการโจมตีก็ยังคง เป็นศัพท์เดิมอยู่นั่นเอง เมื่อพิจารณาจากแง่นี้จึงเห็นได้โดยง่ายว่าสถานการณ์ทางการเมือง ในขณะนั้นที่กำหนดเนื้อหาและแนววิธีการอธิบายการเมืองของผู้เขียนสารคดีทางการเมืองไว้ อย่างจำกัดนี้เองที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ในการทำให้เราไม่พบว่ามีศัพท์ทางการเมือง เพิ่มขึ้นใหม่ ในสัดส่วนที่ได้ดูเทียบกับระยะเวลาอันยาวนานดังกล่าว

ข้อสรุปเบื้องต้น

ถ้าเราแยกแยะภาษาที่ใช้กันในทางการเมืองออกไปตามจุดมุ่งหมายของการบัญญัติศัพท์ ดังกล่าวขึ้น ก็คงพอจะกล่าวได้ว่า ภาษาหรือศัพท์ดังกล่าวนี้มีอยู่ด้วยกันสามประเภท ประเภท แรกได้แก่พวกที่ทำหน้าที่อธิบายความหมาย เช่น คำว่า "ประชาธิปไตย" "เผด็จการ" แต่ โดยเหตุที่ลักษณะของ เรื่องทางการเมือง เป็นสิ่งที่ไม่อาจแยกออกได้จาก อารมณ์ความรู้สึกของ มนุษย์จึงอาจกล่าวได้ว่าศัพท์ทางการเมือง มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกสองประการคือ การยกย่อง

และการโจมตี เช่น "รัฐบุรุษอาวุโส" "เชษฐบุรุษ" เป็นคำที่ใช้ยกย่อง ในขณะที่คำว่า "โบว์ดำ" "พวกหัวรุนแรง" เป็นคำโจมตี แน่แน่นอนว่าศัพท์ทางการเมืองที่มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงกันออกไป ดังกล่าวนี้ย่อมมีที่มาแตกต่างกันไป ในส่วนที่เป็นศัพท์นิยามหรือศัพท์ที่มุ่งอธิบายความหมายต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่มาจากตำราทางวิชาการ เอกสาร หรือประกาศของทางราชการ หรือจากงานเขียน ประเภทสารคดีทางการเมืองที่ผู้เขียนเขียนตามแนวของราชการ หรืออาจเป็นการเขียนตาม แนวอุดมการณ์หรือกึ่งอุดมการณ์โดยผู้เขียน (ซึ่งยึดถือตำราคนละเล่มกับของทางราชการ) สำหรับ ศัพท์ทางการเมืองที่ใช้ยกย่องหรือโจมตีส่วนใหญ่มาจากการบัญญัติศัพท์หรือการใช้คำของ เหล่า นักการเมืองและประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งก็อาจได้รับอิทธิพลมาจากสื่อมวลชนหรือไม่ก็เป็นตัว กำหนดวิธีการใช้ศัพท์ดังกล่าวแก่สื่อมวลชนต่างๆ (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หนังสือพิมพ์) อีกทีหนึ่ง ในแง่นี้สารคดีทางการเมืองซึ่งมักจะนิยมเขียนขึ้นภายหลัง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งได้จบลง และ เมื่อบรรยายกาทางการเมือง "เปิด" สิ่งทำหน้าที่เสมือนเป็นภาพสะท้อน วิวัฒนาการหรือพัฒนา- การของภาษาหรือศัพท์ทางการเมืองที่มาเชื่อถือได้ เพราะจะกลั่นกรองศัพท์ทางการเมืองที่ ไม่ได้รับความนิยมหรือไม่ติดปากประชาชนอย่างแท้จริงออกไปได้มาก

อย่างไรก็ตามในการศึกษาศัพท์ทางการเมือง โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากงานเขียนประเภท สารคดีทางการเมืองเป็นหลักนี้ทำให้เราสามารถ บำประภของศัพท์ทางการเมืองออกไปได้ อีก 3 ประเภทคือ

- (1) ศัพท์ทางการเมืองโดยตรงได้แก่ ศัพท์ที่เมื่อบัญญัติขึ้นแล้ว (จะโดยวิธีการแปลมาจาก ภาษาต่างประเทศหรือบัญญัติเอาเองก็ตาม) เห็นได้ชัดว่าเป็นภาษาทางการเมือง เช่น คำว่า ปฏิวัติ ประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ คอมมิวนิสต์ ฯลฯ ลักษณะสำคัญของศัพท์ทางการเมืองโดย ตรงนี้อยู่ที่ว่ามันนอกจากว่ามักจะมีกำเนิดมาจากการนิยามสั่งของทางราชการ หรือผู้เขียนแนวที่ อุดมการณ์แล้ว ก็อยู่ที่ว่าโดยเหตุที่เป็นศัพท์ทางการเมืองโดยตรง ซึ่งหมายถึงว่ามีลักษณะบรร- ยายถึงสิ่งซึ่งควรจะเป็นหรือน่าจะเป็นโดยไม่ว่าจะเป็นว่าจะต้อง เกิดสิ่งนั้นขึ้นจริงๆ ซึ่งสามารถมี ความหมายได้มากกว่านี้เสียขึ้นไป (Controversial) สุดท้ายจะทำให้ใครหรือฝ่ายไหนเป็นผู้ ิตความ เช่น ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายคอมมิวนิสต์ย่อมเข้าใจความหมายของ "ประชาธิปไตย" หรือ "ทุนนิยม" แต่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ศัพท์ทางการเมืองโดยตรงนี้ ยังอาจแบ่งออก ไปได้เป็นศัพท์ทางการเมืองที่ยังมีชีวิตชีวอยู่ (คือเป็นที่รู้จักติดปากกันโดยทั่วไป หรือยังเป็น ประเด็นทางการเมืองที่กำลังถกเถียงกันอยู่ก็ได้) หรือเป็นศัพท์ที่มีอยู่ในตำรา คืออาจ เป็นที่รู้จักกัน เฉพาะเมื่อแรกบัญญัติขึ้นอย่างเดียว เพราะโดยสภาพความเป็นจริงทางการเมือง แล้วศัพท์ดังกล่าวไม่มีความจำเป็นต่อการใช้ในชีวิตประจำวันอีกต่อไป เช่น คำว่า อภิชนาธิปไตย

หรือแม้ว่าความหมายของศัพท์ดังกล่าวอาจจะจำเป็นสำหรับการใช้ในปัจจุบัน แต่อาจมีศัพท์ ความหมายเดียวกันหลายคำ และศัพท์บางคำไม่เป็นที่นิยมนำมาใช้กัน เช่นคำว่า ประมิตตาญา- ลิทธิราชย์ หรือ ราชาธิปไตยอันมาจกักัด ซึ่งไม่เป็นที่นิยมเท่ากับคำว่า "ระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข" เป็นต้น

(2) ศัพท์ทางการเมืองที่โดยตัวของมันเอง คือ ความหมายตามรูปศัพท์ไม่ได้มีความหมาย ทางการเมือง แต่ได้มีการนำมาเอามาใช้เสียใหม่ให้มีความหมายทางการเมือง เช่นคำว่า "ผักถั่ว" "พลร่ม" "ไฟไฟ" ศัพท์ประเภทนี้อาจมีส่วนหนึ่งที่ได้มาจากการถ่ายทอดภาษาต่าง ประเทศมาเป็นภาษาไทย เช่น คำว่าซ้าย(Left) แดง(Red) แต่ส่วนใหญ่จะเป็นศัพท์ที่มีการ บัญญัติขึ้น เพื่อตอบสนองต่อเหตุการณ์ทางการเมืองเฉพาะอย่าง และก็เช่นเดียวกันกับกรณีของ ศัพท์ทางการเมืองโดยตรงที่ส่วนหนึ่งอาจไม่มีการนิยมนำเอา ไปใช้สำหรับกรณีหรือเหตุการณ์อย่าง เดียวกันอีกเลย เช่นคำว่า "หัวเสียง" "การโจทพระรศ" หรือ "ยกพลขึ้นบก" แต่จะมีอยู่อีก ส่วนหนึ่งที่ยังคงนิยมใช้กันอยู่จนปัจจุบัน เพื่อเรียกเหตุการณ์หรือพฤติกรรมเดียวกันนั้นที่ยังคงเกิด ขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก เช่น คำว่า "เวียนเทียน" "ผักถั่ว" "หัวคะแนน" อนึ่งในเรื่องนี้มีข้อนำ สังเกตว่าศัพท์ทางการเมืองประเภทนี้ส่วนใหญ่แล้วมักจะมี ความหมายไปในทางโจมตีหรือตำหนิ หรือบ่งถึงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องมากกว่าที่จะเป็นการยกย่องสรรเสริญ

(3) ศัพท์ที่ถูกบัญญัติขึ้นให้มีความหมายเฉพาะ เหตุการณ์หรือเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดย เฉพาะ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีลักษณะของศัพท์ทางการเมืองโดยตรงหรือไม่ก็ตามที่ เช่นคำว่า "รัฐ- ธรรมนูญฉบับไต๋ตุ้ม" "ดช.ปัญญาและ ตญ. เรณู" "จอมพลผ้าขาวม้าแดง" เป็นต้น ศัพท์ ประเภทนี้ก็เช่นเดียวกันกับศัพท์ประเภทที่(2)ที่มักจะถูกบัญญัติขึ้นเพื่อล้อเลียนหรือตำหนิตัวบุคคลหรือ พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งมากกว่าที่จะเป็นการยกย่องสรรเสริญ

จากที่กล่าวมาแล้วนี้ทั้งหมด ย่อมเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า การฝึกฝนทางการเมืองของผู้ ลือข่าวลือทางการเมือง ไปสู่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นนักหนังสือพิมพ์ หรือผู้เขียนลัทธิทางการเมือง- เมือง ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญในการ "กำหนด"ความหมายของศัพท์ทางการเมืองต่างๆเป็นอย่าง มาก ไม่ว่าจะเป็นการให้คำจำกัดความ การขยายความ การทำลายความศักดิ์สิทธิ์ของศัพท์ บัญญัติ หรือการทำให้ศัพท์ทางการเมืองบางคำเป็นที่รู้จักหรือเป็นที่นิยมใช้กันของผู้อ่าน เพราะ ถ้าเราถือลัทธิทางการเมือง เป็นเกณฑ์วัดได้ เราก็จะพบว่าความหมายที่แท้จริงของศัพท์ทาง การเมืองทั้งหลายนั้น ขึ้นอยู่กับการบัญญัติหรือการอธิบายโดยกระบอกเสียงของทางราชการน้อยกว่า วิธีการที่สื่อมวลชนนำไปใช้มาก กล่าวคือในระยะสั้นนั้น ศัพท์บัญญัติทางการเมืองทั้งหลายอาจ จะมีส่วนในการกำหนดความคาดหวังของบุคคลที่ไม่เคยพบพานวิถีทางการเมืองแบบใหม่อย่าง

ในกรณีของประเทศไทยหลัง พ.ศ. 2475 โต้แย้ง แต่ในระยะยาวศัพท์ทางการเมืองเหล่านั้น จะต้องถูกกำหนดเสียใหม่ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคมจากทัศนคติของผู้เขียน

แต่ "ความเป็นจริง" ทางการเมืองที่ปรากฏในสารคดีทางการเมืองนั้นก็เห็นได้ชัดว่า ไม่ได้เป็นสิ่ง ที่เกิดจากการเฝ้าสังเกตการณ์ของผู้ที่วางตนเป็นกลางอย่างแท้จริง ในทางตรงกันข้าม งานเขียนประเภทสารคดีทางการเมืองส่วนใหญ่เป็นผลงานของผู้เขียนซึ่งมีความผูกพันในทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างเห็นได้ชัดหรือถ้าหากจะเป็นงานเขียนที่เขียนโดยผู้ซึ่งเคยมีส่วนในทางการเมืองด้วยตนเอง ก็มักจะเป็นผู้ไม่ประสบความสำเร็จทางการเมืองในขณะที่กำลังเขียนงานชิ้นนั้นๆอยู่ บ่อยครั้ง งานเขียนเหล่านี้จึงไม่ได้เป็นแต่เพียงการเล่าเรื่องหรือให้ข่าวสารในทางการเมืองธรรมดาๆ แต่มีลักษณะ เป็นการปลุกเร้าความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อ่านในทางการเมืองอยู่มากๆ ลักษณะเช่นว่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อความหมายของศัพท์ทางการเมืองบางคำอย่างแน่นอน

กรณีก็ตาม ลักษณะปลุกเร้าหรือเร้าอารมณ์หรือความรู้สึกของผู้อ่านนี่ก็เป็นสิ่งที่เข้าใจได้ง่าย ในประการแรกทีเดียว การเขียนถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญๆ จากอดีตถึงปัจจุบันโดยเน้นที่ตัวบุคคลและรายละเอียดของบุคคลเป็นสำคัญ การอธิบายการเมืองจากแง่ของความรู้สึก รัก โลภ โกรธเกลียด หลง ของตัวบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดการหักหลัง การวางกลอุบาย การต่อสู้แย่งชิงอำนาจ ฯลฯ แทนที่จะเป็นเรื่องผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือแนวนโยบายที่ต่างกัน ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำให้เนื้อเรื่อง ล้นุกสนานตื่นเต้นเหมือนนิยายนั้น น่าจะเป็นที่ชื่นชอบของผู้อ่านโดยทั่วไปมากกว่าแนวอธิบายอย่างอื่น นอกจากนี้แนวการเขียนสารคดีทางการเมืองดังกล่าวสามารถใช้สำนวนภาษา หรือบทอุปมาอุปไมยที่เข้าใจได้ง่ายในการเขียน แต่ความง่ายในการใช้ภาษาก็มีส่วนกระทบต่อความรัดกุมของศัพท์เฉพาะทางการเมืองอยู่มาก นอกจากนี้ในหลายๆกรณีก็มีลักษณะของการบรรยายความเป็นไปทางการเมืองอย่างเกินเลยจนเห็นได้ชัด

อย่างไรก็ตามองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งก็คือ ข้อเท็จจริงทางการเมืองที่ผู้เขียนสารคดีทางการเมืองทั้งหลายย่อมต้องถูกจำกัดเสรีภาพในการเขียน โดยสภาพความเป็นจริงทางการเมืองในขณะนั้นๆอยู่อย่างน้อยระดับหนึ่ง ที่เห็นได้ง่ายที่สุดก็คือการที่ผู้เขียนอาจเขียนถึงบุคคลเหตุการณ์ได้อย่างเต็มที่ก็เฉพาะต่อเมื่อ บุคคลเหตุการณ์นั้นๆได้สิ้นสุดไปแล้วเท่านั้น แต่จะกระทำการดังกล่าวเมื่อสิ้นสุดบุคคลประชาธิปไตยนั้นไม่ได้ เนื้อหาที่ถูกจำกัดโดยอำนาจทางการเมืองที่แท้จริงนี้จึงมีผลกระทบต่อประเภทของศัพท์ทางการเมืองที่ผู้เขียนเหล่านี้จะพูดถึงได้อยู่ด้วย เช่น ในทางปฏิบัติเมื่อสิ้นสุดบุคคลประชาธิปไตย ผู้เขียนสารคดีทางการเมืองก็มักจะเอ่ยถึงความเหลวแหลกของระบอบประชาธิปไตยที่เพิ่งจะหมดสิ้นไปแทน ในกรณีเช่นนั้นศัพท์ต่างๆที่เป็น

การประณามหรือโจมตี กระบวนการทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็น การหาเสียงเลือกตั้ง การลงคะแนน การปฏิบัติหน้าที่ของ ส.ส. ก็มีโอกาสถูกตอกย้ำมากกว่าศัพท์ทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับระบบเผด็จการ หรือหากจะมีผู้เขียนลัทธิทางการเมืองที่ไม่ยอมรับปรากฏการณ์ทางการเมืองอย่างที่เป็นอยู่ว่าเป็นสิ่งที่ไม่อาจตัดต้องไว้ได้เสียทีเดียว และยังคงวิพากษ์วิจารณ์เสนอแนะต่อรัฐบาลในขณะนั้นด้วยแล้วก็จะต้องทำทางอ้อมโดยการขยายความหรืออธิบายศัพท์ทางการเมืองให้ถูกต้องหรือสอดคล้องกับภาวะการณ์ในขณะนั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็ว่าการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองนั้นอาจกระทำกันโดยการนิยามศัพท์ทางการเมืองที่เข้ากันอยู่เสียใหม่ให้ถูกต้อง เช่นการนิยาม "ประชาธิปไตย" หรือ "การเลือกตั้ง" ในขณะที่มีการปกครองแบบเผด็จการในคราบของประชาธิปไตยเป็นต้น "เนื้อหา" ที่เป็นตัว "เรื่อง" ของผู้เขียนลัทธิทางการเมือง (ซึ่งส่วนหนึ่งถูกจำกัดหรือกำหนดโดยบุคคลมีและความเป็นจริงทางการเมืองว่า ใครมีอำนาจอยู่ในขณะนั้น) จึงเป็นตัวกำหนดการเคลื่อนไหวของศัพท์ทางการเมืองที่สำคัญมาก เพราะตัวเนื้อหานั้นเองย่อมเป็นเครื่องกำหนดเสียแต่ในเบื้องต้นแล้วว่า ผู้เขียนลัทธิทางการเมืองที่ฝึกฝายไหนจะมีโอกาสเขียนถึงเหตุการณ์ที่เพิ่งผ่านพ้นไปได้อย่างเสรี

ตัวอย่างการแยกประเภทศัพท์ทางการเมืองที่ปรากฏในสารคดีทางการเมือง 2475-2516

<p>ศัพท์ทางการเมือง โดยตรงที่ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน</p> <p>ประชาธิปไตย, เผด็จการ, อุดมการณ์ รัฐธรรมนูญ, ปฏิวัติ, ปฏิกิริยา, รัฐประหาร, กบฏ, จลาจล, ยึดอำนาจ, พรรคการเมือง, การเลือกตั้ง, ศักดินา, เสรีนิยม, คณาธิปไตย</p>	<p>ศัพท์อื่นที่ถูกนำมาใช้ในความหมายทางการเมือง ที่ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน</p> <p>ผีเสื้อ, พลุระเบิด, ไฟฟ้า, เวียนเทียน, ฝ, ซ้าย, แดง, โบว์ดำ, ไอศปาร์ค, ขวา, กลาง, โขงสุรภัย, หัวตะแอม, หัวรุนแรง, ผู้กว้างขวาง, บัญชาชน, พวงปฏิกิริยา, ม่านเหล็ก, ม่านไม้ไผ่</p>	<p>ศัพท์ทางการเมือง ที่ใช้เฉพาะเหตุการณ์ หรือบุคคล</p> <p>รัฐธรรมนูญฉบับใต้ร่ม, คป.บัญชา คม.เรซู, จอมพลเผ่าขาว มาแแดง, ยุคสี่วันทอง, ระบบเชื้อสายชาติพันธุ์, กฎหมายปกป้องข้าว- เหนียว, หน้ามั่งคั่ง, พรรคสังคมนิยม</p>
<p>ศัพท์ทางการเมือง โดยตรงที่ปัจจุบันที่ไม่นิยมใช้ แล้ว</p> <p>อันขัณนาธิปไตย ประมิตตาญาสิทธิราชย์ พฤษฉัตร</p>	<p>ศัพท์อื่นที่ถูกนำมาใช้ในความหมายทางการเมือง แต่ปัจจุบันไม่นิยมใช้กัน</p> <p>บุรุษบัญชาการ, ยกพลขึ้นบก, หัวเสียง, การโลหพรรค, หัวหอม หัวกระเทียม</p>	<p>ศัพท์ทางการเมือง ของนักคิดแนวทึ่ง อุดมการณ์</p> <p>ศัพท์ที่ไม่นิยมใช้ ในปัจจุบัน</p> <p>อันขัณปกครอง, แร้งงาน- ส่วนเกิน, ศัพทวรรคตนิยม อันขัณกรรมชาติ, ศักดินา, เศรษรัฐสังคม สหจาริก</p>